

Evropský zatýkací rozkaz

04.května 2004 Eva Dundáčková

Parlament obchází strašidlo tzv. eurozatykače, který předpokládá zavedení zjednodušeného vydávání občanů podezřelých z trestné činnosti jurisdikci cizích států.

Média obviňují opoziční ODS, že se „bojí zatykače“ a spekuluje, komu je to vlastně ku prospěchu. Ministr spravedlnosti lícoměrně straší občany, že se stanou: „...rájem pro teroristy celého světa“. Dosud platí praxe, že k vydávání vlastních občanů přistupují státy jen na základě dvoustranné smlouvy při dodržení principu tzv. dvojí trestnosti. To znamená, že se dva státy zavazují k vzájemnému vydávání za podmínky, že delikt pachatele je trestný v obou státech. Sledováno je i zajištění procesních práv takových osob a to zejména s přihlédnutím k faktu, že po dlouhou dobu je nutno na ně pohlížet jako na nevinné (princip presumpce neviny). Aby mohla být tato praxe změněna, muselo by dojít ke změně Ústavy České republiky, resp. Listiny základních práv a svobod a dále trestního zákona a trestního řádu.

Takový soubor návrhů vláda předložila Sněmovně a ta odmítla hlasy opozice omezit ústavní práva občanů a vystavit je tak nejistotě, zda to, co konají, je či není trestné.

Ve hře ale zůstávají oba trestněprávní předpisy a tak se může stát, že jejich schválením bude dána možnost vydávání jednak podle evropského zatýkacího rozkazu, jednak mezinárodnímu trestnímu soudu či tribunálu a dokonce i jen na základě vícestranných mezinárodních smluv, závazných pro Českou republiku. Přijetí „eurozatykače“ znamená rezignovat na to, do jakých podmínek vazebních a dalších občana České republiky vydáme. Má-li Velká Británie v tomto směru obavy z vydávání svých občanů do České republiky, máme my jistě důvodné obavy z vydávání našich občanů do zemí, které by měly vstoupit do EU v nejbližších letech.

Fakticky to znamená, že by občané České republiky byli vystaveni odpovědnosti za jakési „federální trestné činy“, aniž by v EU existovalo federální zákonodárstvo. Pro zajímavost si připomeňme, že v okruhu prozatím vyjmenovaných deliktů jsou i trestné činy proti ochraně přírody. Nejde tedy výhradně a dokonce ani především o boj s teroristy. A už vůbec ne o přechovávání teroristů – cizinců. Jde jen a jen o ochranu ze strany státu směřující k dodržování lidských práv občanů této země.

Ostatně s obdobnými pochybnostmi při přijetí „eurozatykače“ se potýkají i současné členské státy EU, z 15ti států tento režim přijalo jen 10 a to ještě s výhradami.

Problematika má řadu dalších zajímavých souvislostí v mezinárodní rovině, ve vztahu k USA apod. Ale o tom jindy.